

Dobropole majątek rodu von Sydow

Autor: Tadjol

Dobropole – wieś należąca do gminy Trzcíńsko-Zdrój. Leży nad rynnowym jeziorem Dobropolsko-Golenickim. Jest to bardzo stara osada słowiańska, którą w XIII wieku zajęli niemieccy koloniści. Początki osady, prawdopodobnie kształtowały się na wyspie pobliskiego jeziora. Według podań i jakiś znalezisk, pierwotnie na tej wyspie mieszkali Słowianie.

Najwcześniejsza wzmianka źródłowa dotycząca Dobropola pochodzi z 1337 roku, w którym to czasie panowie z Derczewa, Dytryk i Henning von Brederlow oraz ich stryj Mikołaj otrzymali w lenno puszcę położoną między wsiami: Rów, Golczew i Dobropole. Wieś miała 35 łanów ziemi, w tym 3 parafialne. W roku 1447 wspomniani są Hans i Henryk von Sydow z Dobropola. W 1493 roku istniał we wsi kościół parafialny pod wezwaniem Maryi i Mikołaja. Z 1495 roku list lenny wymienia Sydowów, m.in.: Kurt z dworu Tchorzno, bracia Arnold, Michał i Jan z Dobropola. Bracia ze Stołecznej (synowie Henninga z 1460) Kaspar, Henning, Michał i Hans posiadali połowę Gogolic, do wspólnej ręki z nimi lenno posiadali Kurt i Arnd oraz Claus z Góralic. W 1572 roku po raz pierwszy jest mowa o dworze w Dobropolu, choć rodzina von Sydow związana była z tą miejscowością znacznie wcześniej. Pierwotne dwory znajdowały się w pobliskiej Stołecznej i w Góralicach, ale uległy one zniszczeniu. Znany dla nas dwór w Dobropolu z 1766 roku z elementami barokowymi, powstał na miejscu dworu z XVI wieku. Dwór w latach 70. XX wieku uległ dewastacji!

1). Dobropole – widok frontu dworu około 1930 roku. Na przełomie XIII/XIV wieku na terenie całej Marchii Brandenburskiej zaznaczyła się wzmożona aktywność stanów. Wyrazem tego były układy podatkowe zawarte przez panujących z licznymi ziemiami i miastami. Istotnym wydarzeniem ugruntowującym polityczną rolę stanów był zjazd w Berlinie, na który przybyli przedstawiciele rycerstwa. Tu po raz pierwszy wymieniony został Henryk de Sydow, jako jeden ze świadków wśród rycerstwa nowomarchijskiego. W roku 1319 Henning von Sydow sprawował urząd wójta Nowej Marchii. Panowie von Sydow wymienieni zostali ponownie w zachowanych dokumentach w 1332 r. jako rycerze nowomarchijscy walczący w czasie wojny pomorsko – brandenburskiej. W roku 1348 bracia Henryk Starszy, Henning, Henryk Młodszy i Albert wymienieni byli w akcie sprzedaży Jez. Krzymowskiego dla miasta Chojny. Bracia Henning i Werner von Sydow i ich krewni wzmiankowani są w dokumencie z 1355 roku, w którym to czasie doczekali się zadość uczynienia za „niewolę i straty”, które ich spotkały w bitwie koło Oderbergu. Bitwa ta stoczona przez Wittelsbachów przy poparciu rycerstwa nowomarchijskiego, ze stronnikami pseudo-Waldemara, przyniosła margrabiom klęskę. Wielu spośród rycerstwa wzięto do niewoli, wielu zginęło. Margrabiowie musieli więc wynagrodzić rycerstwu poniesione krzywdy: przyznając odszkodowania, zwalniając z obowiązku służby rycerskiej, nadając liczne przywileje „za wierną służbę” lub „za poniesione straty”. Od tego też czasu datuje się wzrost znaczenia rodu von Sydow. Jednak znaczenie tego rodu na terenie Nowej Marchii ugruntowało nadanie w lenno w 1536 roku, przez margrabię Jana z Kostrzyna „wszystkim braciom i kuzynom – panom von Sydow osiadłym na dziedzictwie – poszczególnych dóbr: Busso Sydow otrzymał Goszków (Gossow); Piotr i Krzysztof Sitno (Schönfeld); Piotr, Szymon i Kacper Dobropole (Dobberphul); Jan Góralice (Görlsdorf) i Tchorzno (Theeren); Henning i Jan Stołeczna (Stolzenfelde) i Marcin von Sydow otrzymał Stoki (Rehdorf). Jak podaje Hans von Sydow, w opracowanej przez siebie genealogii rodu, założycielem bezpośrednio nas interesującej linii Dobberphul – Stolzenfelde był Arend. Linia ta uległa rozgałęzieniu, na starszą – założycielem której był Joachim w Dobropolu oraz linię młodszą utworzoną przez Hansa w Góralicach.

2). Dobropole – widok kościoła w 1927 roku. W późniejszym okresie Dobropole znajdowało się w rękach von Sydow pochodzących z młodszej linii i dopiero w 1741 roku Fryderyk Ludwik (1721 – 1793) ze starszej linii, kupił je od Wolfa Karola Gustava von Sydowa z linii młodszej. W rękach Fryderyka Ludwika znalazła się także, w owym czasie, pobliska Stołeczna, jako że w czasie trwania wojny 30-letniej (1681-1648) wygasła stara linia Stolzenfeld. W ten sposób potomkowie Fryderyka Ludwika objęli w posiadanie dobra Stołeczna – Dobropole. Bezpośredni następca Wilhelm – Ludwik II, urodzony w 1748 roku, wykształcony w Halle i Jenie piastował wysokie godności państwowe. W 1770 roku został starostą Strzelec Krajeńskich, a w 1777 starostą Chojny, zaś w 1775 był Krajowym Radcą Gospodarczym i Krajowym Dyrektorem Towarzystwa Przeciwożarowego w Nowej Marchii. Jeszcze w czasie życia swego ojca wszedł w posiadanie Stołecznej. W 1781 roku pozyskał na Śląsku majątek Buczyna (Thamm), w Nowej Marchii kupił Witnicę (Vietnitz), zaś po śmierci ojca w 1793 roku objął Dobropole. W rok przed jego śmiercią w 1825 Dobropole zostało sprzedane. W 1828 roku wymienia się

jako właściciela von Rüttsa, zaś w 1838 von Senffta & Pilsacha. Dobropole ponownie powróciło do rodziny w 1847 roku za pośrednictwem wnuka Wilhelma Ludwika & Wilhelma Karola Fryderyka, który urodził się w Stołecznej dnia 29 stycznia 1823 r. Przez wiek XIX i aż do zakończenia II wojny światowej Dobropole i Stołeczna pozostawały w rękach rodziny von Sydow. 3). Dobropole & obora zbudowana w latach 1923/24 Książka z 1927 roku podaje: gmina wiejska ma 97,9 ha i 49 mieszkańców, a majątek dworski liczy 739,8 ha i 292 mieszkańców. W 1939 roku Dobropole (Dobberphul) liczyło 265 mieszkańców. We wsi była szkoła, remiza strażacka oraz duża gorzelnia. Burmistrzem i przywódcą chłopskim oraz lokalnym kierownikiem nazistowskiego oddziału NSDAP był Otto Richter. Natomiast miejscowym sędzią DAF był Fritz Siefert, a lokalnym kierownikiem NSV był Otto Fröhling. Tadeusz Kołucki, Gryfino 2010r. Źródła: Kunstdenkmäler der Provinz Brandenburg tom VII (część 1), str. 137 I 138, Berlin 1927r. Königsberger Kreiskalender, Neudamm 1939r. Kreis Königsberg/Neumark & Erinnerungen an einen ostbrandenburgischen Landkreis, Berlin/Bonn 1996r. Rocznik Chojeński tom III & "Rodzina rycerska von Sydow w średniowieczu …” str.27-49, Edward Rymar, 2010r.